

Asia: VN/11908/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta (jakeluvelvoite)

Lausunnonantajan lausunto

1. Koko esitysluonnosta koskevat lausunnot

Skoggi Oy Skoggi Oy kiittää mahdollisuudesta lausua pääministeri Orpon hallituksen esitykseen uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta.

Skoggi Oy:n kommentoi lakia ainoastaan jakeluvelvoitteen joustomekanismia koskevien pykälien 5 d – 5 g osalta.

Taustaa: Skoggi Oy on vuonna 2019 perustettu suomalainen osakeyhtiö, jonka tavoitteena on tuoda metsien kiertoajan pidentämiseen ja hyvän kompensaation periaatteisiin perustuvaa hiilensidontaa vapaaehtoisen kompensaation markkinalle.

Skoggi Oy on vuosina 2021–2023 rakentanut toimintamallin, järjestelmäkokonaisuuden ja sopimuskehikon metsien lisäisen hiilensidontan hyödyntämiseen ilmastoinmuutoksen hillinnässä. Skoggi hyödyntää metsästä saatavaa laajaa datamäärää hiilensidontamallin luomisessa ja on rakentanut yhteistyömallin ja järjestelmäintegraation, joka mahdollistaa maankattavan metsähoitoyhdistyskentän mukana olon metsien kiertoajan pidentämisessä.

Skoggi Oy katsoo, että sen kehittämä malli on miltei sellaisenaan hyödynnettävissä jakeluvelvoitteen joustomekanismiin. Uuden lain tuomat mahdolliset lisävaatimukset ovat nopeasti toteutettavissa olemassa olevaan järjestelmään, toimintamalliin ja varmennusdokumenttikokonaisuuteen.

PwC:n Suomi Oy (PricewaterhouseCoopers) on varmentanut tämän kokonaisuuden yli vuoden kestäneessä varmennusprojektissa. Varmennus valmistui joulukuussa 2023.

Skoggi Oy:n metsien kiertoajan pidentämiseen perustuva toimintamalli tuottaa todennettavaa, lisäistä hiilensidontaa. Myös pysyvyyslaskennalle on Skoggin toimintamallissa määriteltä varmennettu laskentamalli. Tämän johdosta Skoggi Oy toteaa, että tavoite ottaa maakäyttösektori mukaan vasta viimeistään 2028 on turhan vaatimaton ja puutteellisesti perusteltu tavoiteaikataulu.

Kommenttimme 5 d Jakeluvaihteen joustomekanismin ja sitä koskevien vaatimusten osalta:

Skoggi katsoo, että 5,5 % prosenttiyksikön katto joustomekanismin toteutukseen vaihtoehtoisilla päästövähennystoimilla on toimiva ottaen huomioon, että kyseessä on uuden toimintamallin kokeilu- ja pilotointivaihe. Skoggi kuitenkin katsoo, että maankäyttösektorille asetettu yhden prosenttiyksikön katto ei ole tarkoituksen mukainen eikä perusteltu.

Suomen metsiä, niiden kasvua ja hiilensidontaa on mitattu ja tilastoitu jo 40 vuoden ajan. Lisäksi viimeisten 10 vuoden ajan Suomen metsiä ja metsien kasvua on systemaattisesti ja kattavasti mitattu digitaalisesti ja dokumentoitu ns. laserkeilauksen avulla. Tämä on mahdollistanut luotettavien kasvumallien ja samalla myös hiilensidontamallien rakentamisen. Muun muassa tämän vuoksi metsäsektorilla on valmiudet jakeluvaihteen joustomekanismin mahdollistamaan hiilensidontan myyntiin jakelijoille jo olemassa.

Skoggi Oy katsoo ensisijaisesti, että jakelijoille pitäisi antaa kaupallinen vapaus valita keneltä ja miltä sektorilta päästövähennystoimia joustomekanismin puitteissa hankkii. Toissijaisesti Skoggi katsoo, että maankäyttösektorille asetettu katto tulisi olla 5 prosenttiyksikköä.

Yllä olevaan perustuen Skoggi katsoo lisäksi, että lakiesityksen Säännöskohtaisissa perusteluissa, kohdassa 7 'Voimaantulo' esitetty maankäyttösektorin tavoiteaikataulun vaatimattomuus (viimeistään 2028) on aivan turhan vaatimaton nimenomaan metsäsektorin kannalta. Skoggi katsoo, että metsäsektorin osalta lain voimaantulo tulee olla samanaikainen taakanjakosektorin kanssa.

Skoggi Oy toteaa, että joustomekanismin päästövähennyksille asetetut kriteerit ovat tuttuja hyvän kompensaation kriteerien määrittämisprosessista. Skoggi Oy pitää hyvänä mm. pysyvyysvaatimuksen kohtuullistamista aiemmissa regulaatioissa esitettyyn 100 vuoden pysyvyysvaatimukseen verrattuna. Sellainen raja estäisi maankäyttösektorin kaupalliset päästövähennystoimet kauttaaltaan. Skoggi kuitenkin katsoo, että kriteeri nro 6) 'sellainen, että toimi ei aiheuta kasvihuonepäästöjen kasvua tai hiilinielun pienenemistä toiminnan rajojen ulkopuolella' ei ole selkeästi rajattu eikä perusteltu. Useat päästövähennykset aiheuttavat tai voivat aiheuttaa muutoksen toisaalla, siten ettei päästövähennyksen toteuttaja voi siihen vaikuttaa. Esimerkkinä voidaan pitää tilannetta, jossa joukko A vähentää lihansyöntiään, ja tämän seurauksena lihan hinta laskee, jolloin joukko B lisää tai voi lisätä lihansyöntiään, niin ettei joukko A voi siihen vaikuttaa.

Tästä niin sanotusta 'vuoto' mekanismista on pitkään neuvoteltu myös hyvän kompensaation kriteereiden laadintaprosessissa, eikä asiasta ole päästy sovintoon. Skoggi Oy:n PwC Suomi Oy:n varmentamassa sopimuspaketissa mm. todetaan avoimesti, ettei Skoggi Oy voi ottaa vastuuta toimintansa ulkopuolella mahdollisesti tapahtuvista lisääntyvistä metsien hakkuista.

Skoggi Oy katsoo kohdan 5) 'kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla kaksinkertainen verrattuna yhden megajoulen dieselin aiheuttamaan kasvihuonekaasupäästöön' kattavan laajasti kaikki mahdolliset mittaus- ja ennuste epätarkkuudet, myös ns. mahdollisen 'vuodon'. Skoggi toteaa, että kaksinkertaisuusvaatimus on erittäin tiukka vaatimus, mutta yksinkertaisuudessaan nerokas. Sen sijaan, että eri kriteereille asetettaisiin erisuuruisia marginaaleja, kuten hyvän kompensaation

kriteerien laadinnassa on tehty, ehdotuksessa asetetaan yksi 'marginaali' joka kattaa kaikki mahdolliset epätarkkuudet.

Skoggi Oy pitää hyvänä ehdotusta siitä, että Energiavirasto voisi etukäteen antaa hyväksynnit tietyille tarkasti määrittelyille ja kuvatuille maankäyttösektorin päästövähennystoiminoille. Skoggi Oy pitää myös suositeltavana, että Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin vaihtoehtoisten päästövähennystoimien yleisistä hyväksymisvaatimuksista sekä annettaisiin tarkempia säännöksiä siitä, mitä toimia voidaan hyväksyä 1 momentissa tarkoitetuiksi vaihtoehtoisiksi päästövähennystoimiksi.

Skoggi Oy korostaa, että metsäsektorilla on valmiudet nopeaan etenemiseen joustomekanismin päästövähennystoimien toteuttamiseen.

Skoggi Oy:llä ei ole huomautettavaa pykälien 5 e- 5 g esityksiin.

Yhteenvedona Skoggin muutosehdotukset:

1. Skoggi ehdottaa, että maakäyttösektori otetaan mukaan jakeluvelvoitteen joustomekanismiin heti 2025 alusta, ei vasta viimeistään 2028.
2. Skoggi ehdottaa, että jakeluvelvoitteen noudattamiseksi hiilensidonnan hankkimisessa ei rajoiteta toimintasektoria, vaan jätetään se jakelijoiden kaupalliselle harkinnalle. Vaihtoehtoisesti maakäyttösektorin osuus voitaisiin nostaa 5 prosenttiyksikköön yhden prosenttiyksikön sijaan.
3. Joustomekanismin päästövähennyksille asetetuista kriteereistä Skoggi katsoo, että kriteeri 6, jonka mukaan toiminnan ei tule aiheuttaa kasvihuonepäästöjen kasvua tai hiilinielun pienenemistä toiminnan rajojen ulkopuolella, on epätarkoituksenmukainen ja tulisi poistaa kriteeriluettelosta.

Lopuksi Skoggi korostaa, että Suomen metsillä on suuri potentiaali tuottaa lisäistä hiilensidontaa kaupallisilla ja oikeudenmukaisilla ratkaisuilla, jotka huomioivat eri toimijoiden edut. Vaikka jakeluvelvoitteen joustomekanismikokeilun koko 5,5 prosenttiyksikköä toteutettaisiin metsien kiertoaikaa pidemmällä aikavälillä, se sitouttaisi vain noin prosentin Suomen talousmetsien pinta-alasta lisäiseen hiilensidontaan.

2. Mitä mieltä olette ehdotetusta joustomekanismimallista?

Mitä mieltä olette erityisesti ehdotetuista hyväksymiskriteereistä, niiden toimivuudesta, todentamisesta, valvonnasta ja hyväksymismenettelystä?

Skoggi Oy pitää hyvänä ehdotusta siitä, että Energiavirasto voisi etukäteen antaa hyväksynnit tietyille tarkasti määrittelyille ja kuvatuille maankäyttösektorin päästövähennystoiminoille. Skoggi Oy pitää myös suositeltavana, että Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin vaihtoehtoisten päästövähennystoimien yleisistä hyväksymisvaatimuksista sekä annettaisiin

tarkempia säännöksiä siitä, mitä toimia voidaan hyväksyä 1 momentissa tarkoitetuiksi vaihtoehtoisiksi päästövähennystoimiksi.

3. Mitä mieltä olette ehdotetusta RFNBO-polttoaineita koskevasta vähimmäisosuusvelvoitteesta (ml. välituotevety) ja sille asetettavasta seuraamusmaksutasosta?

-

4. Mitä mieltä olette ehdotetusta mallista lisätä uusiutuva liikennesähkö osaksi jakeluvelvoitetta?

-

Tiuraniemi Riitta

Skoggi Oy - Skoggi Oy on vuonna 2019 perustettu suomalainen osakeyhtiö, jonka tavoitteena on tuoda metsien kiertoajan pidentämiseen ja hyvän kompensaation periaatteisiin perustuvaa hiilensidontaa vapaaehtoisen kompensaation markkinalle.